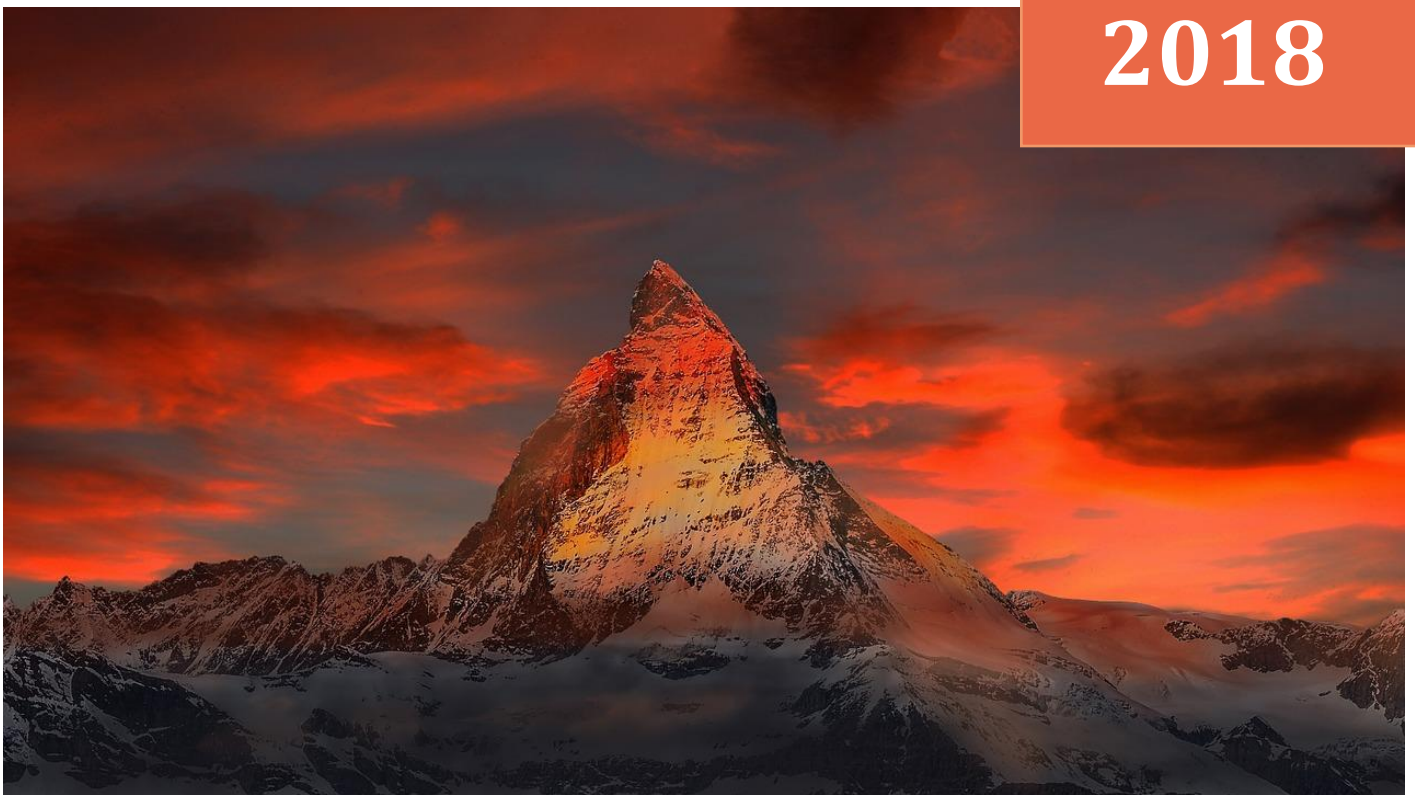

**Mikkelin seudun
Muisti ry**
Muistiliiton jäsen

VUOSIKERTOMUS

2018

Mikkelin seudun Muisti ry

Porrassalmenkatu 26, 50100 Mikkelä

www.mikkelinseudunmuisti.fi

www.facebook.com/mikkelinseudunmuisti

SISÄLLYS

1. YLEISTÄ	2
2. HALLITUS	2
3. YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ	3
3.1 Kokoukset	3
3.2 Yhdistyksen jäsenet.....	3
4. TALOUS	4
5. TOIMINTA	4
5.1 Koulutukset	4
5.2 Virkistystoiminta.....	4
5.3 Lomatoiminta	4
5.4 Jäsenyydet ja osallistumiset	4
5.5 Yhteistyöverkostot	5
5.6 Työntekijöiden työhyvinvointi.....	5
5.7 Toiminnan arviointi ja mahdolliset riskit.....	5
5.8 Tiedottaminen	5
6. ASIANTUNTIJA- JA TUKIKESKUS ETELÄ-SAVON MUISTILUOTSI	6
6.1 Resurssit	6
6.2 Muistiluotsitoiminnan tavoitteet	6
6.3 Toiminta Mikkelin alueella	6
6.4 Toiminta Savonlinnan seudulla.....	8
7. OMAISHOITAJIEN TEATTERIRYHMÄ VIRTAPIIRI – TOIMINTA	11
7.1 Resurssit	11
7.2 Toiminta	12
8. HANKKEET	13
8.1 Nuoren työllistämishanke	13
8.2. Päin Mäntyä hanke.....	13
LOPUKSI	14

Vuosikertomus 1.1. – 31.12.2018

1. YLEISTÄ

Mikkelin seudun Muisti ry on perustettu vuonna 1989. Yhdistyksen toiminnan johtoajatuksena on muistisairaiden ja heidän omaistensa oikeuksien ja palvelujen edistäminen sekä aivoterveysten ja muistitietouden lisääminen ja asenteisiin vaikuttaminen. Toiminnan toteuttajina ovat työntekijöiden lisäksi vapaaehtoiset ja laaja, toimiva yhteistyöverkosto. Yhdistyksen toimipiste sijaitsee osoitteessa Porrassalmenkatu 26, 50100 Mikkelä.

2. HALLITUS

Hallinto 2018

Hallitus valittiin vuosikokouksessa 3.4.2018 ja se järjestäytyi seuraavasti:

- ✚ Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Marketta Evola Mikkelistä, vastuualueena: Muistiluotsitoiminta / työsuhdeasiat.

Vuosikokouksessa valituista hallituksen jäsenistä valittiin järjestäytymiskokouksessa jäsenet seuraavasti:

- ✚ Hallituksen varapuheenjohtaja Aini Ruhanen Mäntyharjulta, vastuualueena: vapaaehtoistoiminta
 - ✚ Sihteeri Taru Vartiainen, vastuualueena: järjestötyö, jäsen / vertaistuki
- Muut hallituksen jäsenet:
- ✚ Orvokki Tuukkanen, Mikkelä, vastuualueena: Muistiluotsitoiminta
 - ✚ Erta-Maija Jumppanen, Mikkelä, vastuualueena: tiedotus- ja koulutusasiat
 - ✚ Seppo Sinkko, Mikkelä, vastuualueena: jäsen- ja vertaistuki
 - ✚ Sinikka Sinkko, Mikkelä, vastuualueena: jäsen- ja vertaistuki
 - ✚ Klaus Lahdenne, vastuualue: jäsen- ja vertaistuki
 - ✚ Sirpa Kauppi, Mikkelä, varajäsen, vastuualueena: yhteistyö oppilaitosten kanssa
 - ✚ Reino Korhonen, Mikkelä, varajäsen

Taloudenhoitajana toimi hallituksen ulkopuolelta valittu Mikkelin Tilitoimisto Oy. Varsinaisena tilintarkastajana oli BDO-yhtiötarkastus Oy ja vastuullisina tilintarkastajina Aki Rusanen ja Pentti Tanskanen.

Mikkelin seudun Muisti ry:n strategia vuosille 2017 – 2021 nojaa Muistiliiton strategiaa ja se on laadittu yhteistyössä hallituksen jäsenten ja työntekijöiden kanssa keväällä 2016. Strategiaassa nostetaan esille erityisesti kolme eri kokonaisuutta: vaikuttaminen, välittäminen ja yhteistyö. Vaikuttamisen osalta strategian tavoitteena on, että yhdistys vaikuttaa näkyvästi, vahvasti ja rohkeasti asenteisiin muistiystävällisen Etelä-Savon puolesta eri tahoilla, esimerkiksi yhteistyössä kuntien, eri järjestöjen, oppilaitosten, yksityisen sektorin, työyhteisöjen ja omaisten kanssa. Välittämässä paneudutaan siihen, että kaikille muistisairaille on toteuduttava tasavertainen oikeus tarvitsemaansa

hoitoon ja kuntoutukseen. Yhteistyössä pyritään siihen, että yhteistyökumppanit ohjaavat aktiivisesti ja systemaattisesti asiakkaitaan yhdistyksen toiminnan pariin. Yhdistys osallistuu maakunnan yhteiseen toimintaan ja yhteistyöhön paikallisten yhdistysten kanssa sekä ammattihenkilöstön ohjaukseen ja tukemiseen. Omaishoitajat otetaan palveluketjussa huomioon tasavertaisina kumppaneina.

Yhdistyksen visio on, että se vaikuttaa entistä näkyvämmiin, vahvemmin ja rohkeammin asenteisiin muistiympäristöisemmän Etelä-Savon puolesta.

Uusi hallitus ja työntekijät viettivät yhteistä yhdistyksen kehittämissiltapäivää Savonlinnassa 24.5.2018.

3. YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ

3.1 Kokoukset

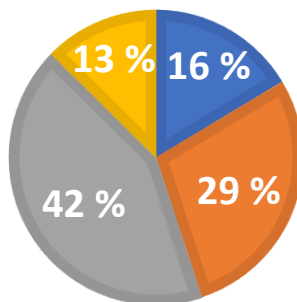
Hallitus kokoontui toimikauden aikana yhteensä kymmenen kertaa. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 3.4.2018 Porrassalmenkatu 28 tiloissa.

3.2 Yhdistyksen jäsenet

Tavoitteena oli yhdistyksen jäsenmäärän kasvaminen 320:een jäseneseen. 31.12.2018 yhdistyksessä oli 298 jäsentä, 11 jäsentä vähemmän kuin 31.12.2017. Uusia jäseniä vuoden aikana liittyi 30 ja jäseniä poistui vuoden aikana 26. Ainaisjäseniä oli 8 ja yhteisöjäseniä viisi. Jäsenmaksu oli 20 € varsinaiselta ja kannattajajäseneltä ja perheen lisäjäseneltä sekä opiskelijajäseneltä molemmilta 10 €. Yhteisöjäsenen jäsenmaksu oli 50 €.

JÄSENISTÖN RAKENNE VUONNA 2018

■ Ammattihenkilöstö ■ Itsesairastava
■ Omainen ■ Muu asiasta kiinnostunut

4. TALOUS

- Yhdistyksen budjetti vuodelle 2018 oli 8400€. Kuluja kertyi yhteensä 7245,66€ ja tuloja 8053,57€. Tulos jäi ylijäämäiseksi 810,51€.
- Varainhankinnan tuotot olivat yhteensä 15 433 €.
- STEA:n vuodelle 2018 myöntämät avustukset olivat: Muistiluotsille (Ak2) 269 000 €, Virtapiirille (Ak3) 65 000 € ja Päin Mäntyä hankkeelle (C-avustus) 150 000 €.
- Kaikki tuotot olivat yhteensä 482 355,63€ ja kulut yhteensä -498 574,38€.
- Tilikauden tulos kokonaisuutena jäi alijäämäiseksi -946,54€.
- Siirtyvää avustusta vuodelle 2019 on yhteensä 39 322,04€.
- Virtapiiritoiminnalle suunnatut lahjoitukset kohdennettiin erilliselle lahjoitustilille. Lahjoitustilin kulut olivat -9 137,05 € ja tuotot 7 380 €. Lahjoitustili jäi alijäämäiseksi -1 757,05€.

5. TOIMINTA

5.1 Koulutukset

Yhdistyksen jäsenillä oli mahdollisuus osallistua vuoden aikana Muistiliiton ja Estery:n järjestämiin koulutuksiin ja asiantuntijaluentoihin liittyen yhdistystoimintaan ja sen kehittämiseen.

5.2 Virkistystoiminta

Mikkelin Kesäteatterin esitykseen 11.7. osallistui 30 asiakasta ja yhdistyksen jäsentä. Kangasniemen kesäretkellä Viihdekeskus Syvälahteen 8.8. osallistui 50 henkilöä. Muistimessut järjestettiin kaksi kertaa, toinen Mikkelissä Tuomiokirkkoseurakunnassa 25.4., osallistujia oli n. 100 ja toinen Anttolan alue seurakunnan kanssa yhteistyössä 28.10., osallistujia 65. Muistiluotsin, Päin mäntyä hankkeen ja vapaaehtoisten yhteisiin pikkujoulut järjestettiin 10.12. Mikkelipuiston Greenerissä, osallistujia 85 henkilöä.

5.3 Lomatoiminta

Yhdistys hakee vuosittain tuettuja lomiam Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:ltä. Vuonna 2018 järjestettiin vain yksi lomaviikko, mikä oli kohdennettu muistisairaille ja omaishoitajille. Viikko toteutettiin Kyyhkylän Kuntoutuskeskuksessa kesäkuun alussa. Vapaaehtoiset olivat edellisten vuosien tapaan mukana lomaviikolla muun muassa järjestämässä ohjelmaa muistisairaille osallistujille, jotta omaishoitajilla oli myös mahdollisuus ja aikaa osallistua omaan toimintaan.

5.4 Jäsenyydet ja osallistumiset

Mikkelin seudun Muisti ry on Muistiliiton jäsenyhdistys. Lisäksi yhdistys on Etelä-Savon sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tuki ry:n (Estery), Etelä-Savon Liikunta ry:n (ESLI), Etelä-Savon sosiaali- ja terveysturva ry:n sekä Soste:n jäsen ja kuuluu Sosiaalialan työnantajaliittoon.

5.5 Yhteistyöverkostot

Yhteistyötä tehtiin Savonlinnan ja Pieksämäen muistiyhdistysten kanssa. Yhteistyöstä laadittiin erilliset yhteistyösopimukset Muistiluotsikoordinaation järjestämässä Minilyhtytapaamisessa. Tilaisuudessa suunniteltiin vuoden 2018 yhteistyön muotoja. Yhdistyksen tärkeimmät yhteistyökumppanit olivat Essote, Estery, Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry, Mikkelin vapaaehtoistoimijat – järjestöverkosto, Mikkelin Settlementti ja Viola-väkivallasta vapaaksi ry. Yhteistyötä tehtiin myös opintokeskus Siviksen sekä Mikkelin seudun kuntien ja seurakunnan kanssa.

5.6 Työntekijöiden työhyvinvointi

Kaikissa toimissa työskenteli koko vuoden työntekijä 100 %:n työajalla. Toiminnanjohtaja Jaana Koinsaari oli palkattomalla työlomalla koko vuoden ja hänen sijaisenaan toimi Taru Vartiainen. Henkilökunnan sairauslomia oli vain muutamia ja työterveyshuollon kustannukset olivat vuoden ajalta 2 063,09€, suunnilleen samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna. Työntekijät osallistuivat vuoden aikana lukuisiin koulutuksiin, seminaareihin ja kehittämistyöryhmiin. Kesäkuussa työntekijät pitivät arviointitalkoot kevätkauden toiminnasta ja syyskauden suunnitelmista. Työhyvinvointia tuettiin hankkimalla jokaiselle työntekijälle Smartumin liikunta- ja kulttuuriseteleitä 30 kappaletta.

5.7 Toiminnan arviointi ja mahdolliset riskit

Yhdistyksen toiminta on laajaa ja monipuolista. Taloudellinen ja hallintovastuu on pysynyt suunnilleen samalla tasolla jo usean vuoden ajan. Yhdistyksen vuosien mittaan kehittämä hallinnointimalli on koettu hyväksi. Yhdistyksen hallinnoimaa Muistiluotsitoimintaa arvioidaan valtakunnallisen Muistiluotsiverkoston luoman toiminnanohjausjärjestelmän avulla sekä kaksi kertaa vuodessa laadittavien toimintaraporttien ja –suunnitelmien kautta. STEA:n rahoituksen piirissä olevista toiminnoista laaditaan rahoittajan edellyttämät vuosiselvitykset ja raportit.

Yhdistyksen toiminnan piiriin pääsevät usein ne muistisairaant henkilöt, joilla on omaisia, jotka muistuttavat, ohjaavat ja huolehtivat kuljetuksista järjestettäviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Riskinä on, että yksin asuvat eivät saa palveluita edes Mikkelin keskustan tuntumassa. Ympäristökunnissa osallistumaan pääsevät usein vain päivätoiminnassa käyvät henkilöt. Sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan on muuttunut. Yhä useampi on käytettävissä silloin tällöin kertaluonteisesti. Tämä on otettu huomioon vapaaehtoistyötä kehitettäessä.

5.8 Tiedottaminen

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin keväällä ja syksyllä lähetettävissä jäsenkirjeissä sekä yhdistyksen koti- ja facebook-sivuilla. Toiminnasta ilmoitettiin myös Mikkelin kaupunkilehden ja Länsi-Savon järjestöpalstoilla sekä Esteryn kotisivuilla sekä tarpeen mukaan Länsi-Savossa ja Kaupunkilehdessä erillisillä ilmoituksilla. Nettisivuja ja

facebook- sivuja päivitettiin säännöllisesti sekä sisältöä täydennettiin palvelemaan jäsenistöä mahdollisimman hyvin. Vuoden aikana pidettiin muistiaiheisia luentoja.

6. ASiantuntija- JA Tukikeskus ETELÄ-SAVON Muistiluotsi

6.1 Resurssit

Asiantuntija- ja tukikeskus Etelä-Savon Muistiluotsi toimii STEA:n toistaiseksi voimassa olevalla avustuksella. Etelä-Savon sairaanhoitopiirin alueella toimintaa toteuttaa kaksi kokoaikaista työntekijää ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin alueella yksi työntekijä. Muistiluotsitoimintaa toteuttamassa on lisäksi useita aktiivisia vapaaehtoisia, jotka vetävät eri ryhmiä, pitävät muistiaiheisia luentoja ja toimivat avustajina monissa eri toiminnoissa. Etelä-Savon Muistiluotsin toiminnasta kokonaisuudessaan vastaa yhdistyksen toiminnanjohtaja 70 % työajalla. STEA:n avustus vuodelle 2018 oli 269 000€.

6.2 Muistiluotsitoiminnan tavoitteet

Muistiluotsin toimintamuodot ovat asiakastyö, vapaaehtoistoiminta sekä vaikuttaminen ja verkottuminen. Muistiluotsin tehtävänä on varmistaa maakunnassa, että muistisairaat ja heidän perheensä saavat riittävästi tietoa, ohjausta ja neuvontaa muistisairauksiin, palveluihin ja tukimuotoihin liittyen. Etelä-Savon Muistiluotsin toimipisteet ovat Mikkelissä ja Savonlinnassa. Sisällöllisesti toiminta on samanlaista alueelliset erityispiirteet huomioiden. Toimintaa järjestetään vuorotellen eri paikkakunnilla ja alueellisen tarpeen mukaisesti. Muistiluotsin tavoitteena on toimia siten, että muistisairaalla ja hänen läheisillään on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin. Toiminnan kehittämisen, seurannan ja arvioinnin tukena on ollut koko valtakunnalliselle luotsiverkostolle luotu toiminnanohjausjärjestelmä. Sen avulla tilastoidaan kaikki asiakastyöhön, vapaaehtoistoimintaan sekä vaikuttamis- ja verkostotyöhön liittyvä toiminta ja kerätyt palautteet. Muistiluotsin toiminta on tarkemmin kuvattu kevät- ja syyskauden toimintaraporteissa.

6.3 Toiminta Mikkelin alueella

Ohjaus ja neuvonta

Uusia asiakkaita on ohjautunut geriatrian vastaanotolta yhdenottolupien perusteella (21 vuonna 2018), muistineuvojien ohjaamina ja osa on ottanut itse yhteyttä esim. järjestöpalstailmoitusten perusteella. Uudet asiakkaat (muistisairaat ja omaiset) tavataan toimistolla tai kotikäynnillä (2 kotikäyntiä syksyn aikana). Toivottavaa on, että omainen olisi myös mukana tapaamisessa. Eri ryhmissä käyville asiakkaille on ohjausta ja neuvontaa myös yksilöllisesti tilanteen ja tarpeen mukaan. Omaisia on avustettu erilaisten hakemusten täyttämässä Kelan kuntoutuksiin, Maaseudun Terveys ja Lomahuollon lomille sekä palveluihin ja etuisuuksiin liittyen. Muistiliiton Muistineuvopäivystyksiä oli 3 syksyn aikana.

Muistikahvilat

Muistikahviloita on pidetty vuoden aikana 7 kertaa, osallistujia niissä on ollut aina kerralla 2-10, yhteensä 24 käyntiä. Uutena toimintana järjestettiin Ristiinassa neljä Muistikahvilaa Essoten tiloissa. Osallistujia oli 9-12. Kangasniemellä Muistiluotsi vastasi viisi kertaa Essoten päivätoiminnan muistikahvilan ohjelmasta. Osallistujia oli 15-27. Marraskuun Muistikahvila oli Omatorilla ja silloin oli vieraana muistineuvoja Eija Immonen. Uusina paikkakuntina kokeiltiin Anttolaa ja Juvaa. Osallistujia oli 13 Anttolassa ja Juvalla 12.

Vertaistukiryhmät

- **Oikosulkukerho** kokoontui 27 kertaa. Osallistujia 11-20/ kerta. Uusia osallistujia kerhoon tuli vuoden aikana yhteensä 19.
- **Muistellen mukavaa** kokoontui 15 kertaa, 9 osallistujaa.
- **Etenevät** kokoontui 13 kertaa, 8-11 osallistujaa.
- **Muistinvirkistäjät** (puolisoaan hoitaville) ryhmä kokoontui 5 kertaa ja osallistujia oli 6-11/kerta.
- **Omaismuistiryhmä** (henkilöille, joiden vanhempi sairastaa muistisairautta) kokoontui 9 kertaa ja osallistujia oli 2-10/kerta.
- **Läheisten –ryhmä** (henkilöille, joiden muistisairas omainen on muuttanut hoitokotiin) kokoontui 6 kertaa ja osallistujia oli 2-5/kerta.
- **Miesten porinakahvit –ryhmä** perustettiin helmikuussa miesomaishoitajille yhteistyössä Mikkelin seudun omaishoitajat ja läheiset ry:n (Msol) ja FinFamin kanssa. Kokoontui kerran kuukaudessa, osallistujia 3-11.
- Juvalla pidettiin Essoten ja Msol:n kanssa yhteistyössä **Muistuttajat -ryhmää omaisille**, jotka kävivät MuistiOvet -valmennuksen keväällä 2017. Muistiluotsin vastuulla oli maaliskuun ja syyskuun kokoontumiset, joihin osallistujia oli 6-7.
- **Hirvensalmella** vertaiskurssin (1-2/2018) jatkona on kokoontunut **omaisten ryhmä** keväällä yhden kerran ja 12.9. sekä 21.11. Ryhmään syksyllä osallistui 7 henkilö ja käyntejä oli yhteensä 9.
- **Mäntyharjun MuistiOvet-valmennuksen** seurantatapaaminen järjestettiin yhteistyössä Msol:n kanssa 1.11 ja osallistujia oli 3.
- Aini Ruhanen ohjaa vapaaehtoisesti ryhmiä Hirvensalmella ja Mäntyharjulla. **Hyvän tuulen -ryhmä** Hirvensalmella on kokoontunut 5 kertaa, osallistujia on ollut 10 henkilöä ja käyntikertoja yhteensä 37.
- Mäntyharjulla **Muistojen käsityöt -ryhmä** on kokoontunut 8 kertaa, osallistujia on ollut 11 ja käyntikertoja 47. Hyvän tuulen –ryhmä kokoontui 5 kertaa, osallistujia oli 10 ja käyntejä 37.

Vertaiskurssit

- **Reena muistiasi –kurssit** (4 kertaa) järjestettiin tammikuussa Mikkelissä ja toukokuussa Haukivuorella, loka-marraskuussa Mäntyharjulla ja Pieksämäellä. Kurssit ovat tarkoitettu lievästi muistioireisille. Mikkelin kurssille oli ilmoittautunut 12 ja Haukivuorelle 7. Haukivuoren kurssi oli yhteistyössä

Setlementin Takkatuvan kanssa. Mäntyharjulla osallistujia oli 13 ja Pieksämäellä 10.

- **Vertaiskurssi muistisairaiden omaisille** (4 kertaa) järjestettiin tammi-helmikuussa Hirvensalmella Heikinniemessä. Osallistujia oli 7, joista 5 oli omaishoitajia. Ryhmän seurantatapaaminen oli 30.5., johon osallistui myös yksi uusi omaishoitaja ja vapaaehtoinen Aini Ruhanen.
- **MuistiOvet –valmennus** toteutettiin Mäntyharjulla maaliskuussa yhteistyössä Msol:n kanssa Setlementin Mäntyharjun kohtaamispaikassa. Osallistujia oli kuusi, joista neljällä oli omaishoitotilanne. Loka-marraskuussa valmennus toteutettiin Mikkelissä ja Pertunmaalla yhteistyössä Msol:n kanssa. Mikkelin valmennuksessa oli 5 kokoontumista missä Muistiluotsi oli mukana, 8 osallistujaa ja 37 käyntiä. Pertunmaalla oli 6 kokoontumista, 39 käyntiä ja 8 henkilöä.
- **Ikäautoilijan kuntokurssi** toteutettiin maaliskuussa ja syyskuussa Mikkelissä yhteistyössä Liikenneturvan ja Setlementin kanssa. Ilmoittautuneita oli 25.
- Muistiluotsin ohjaamana 5 omaishoitajaa osallistui Ossi-hankkeen päivä kuntoutuspilottiin (10 kertaa), jonka Kyyhkylä toteutti syksyn aikana.

Arviointi

Henkilökohtaisissa ohjaustilanteissa on lopuksi varmistettu, että asiakas on saanut tarvitsemansa tiedon ja tuen omaan tilanteeseensa. Yleisesti asiakkaat ovat olleet hyvin tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pitävät Muistiluotsitoimintaa tärkeänä toimintamuotona. Sairastuneiden ryhmissä palautetta kysytään kokoontumisen päätteeksi. Osallistujat kokevat useimmiten piristävänsä, toiminta tarjoaa vaihtelua elämään ja virikkeitä sekä sosiaalisia kontakteja. Omaisten ryhmistä palautetta on pyydetty kirjallisesti toimintakauden päättyessä. Palautteiden mukaan omaiset ovat saaneet neuvoja ja tietoa, mihin voi tarvittaessa olla yhteydessä. Muilta ryhmäläisiltä saa tietoa, mitä mahdollisesti on odotettavissa. Oppii ymmärtämään muistisairautta. Yhteenkuuluvuuden tunnetta pidetään myös tärkeänä ja ryhmässä voi vapaasti puhua, "ei tarvitse selittää", kun muilla on sama tilanne. Vertaiskursseilta on pyydetty kirjallista palautetta. MuistiOvet -valmennus tarjosi tietoa ja keinoja omaishoitajan arkeen, rohkeutta hakea apua, vertaistukea sekä uusia näkökulmia omaishoitajuuteen. Reenaa muistiasi -kursseista palautteissa oli mainittu: oli hyvä huomata, että löytyy monta asiaa, millä muistia voi harjoittaa, herätti miettimään omaa toimintaa sekä voi vanhanakin omaksua uusia asioita.

6.4 Toiminta Savonlinnan seudulla

Ohjaus ja neuvonta

Uusia yhdenottolupia tuli SOSTERIN perusterveydenhuollon muistivastaanotolta sekä neurologian poliklinikalta kevään aikana yhteensä kolme. Suoria uusia yhteydenottoja asiakkailta tuli yhteensä seitsemän. Kymmenen pariskunnan kanssa oli tapaaminen toimistolla ja kuuteen perheeseen tehtiin kotikäynti itsenäisesti tai yhdessä palveluohjaajan / muistikoordinaattorin kanssa. Kaikkien asiakasperheiden kanssa on

lisäksi keskusteltu useitakin kertoja puhelimessa. Osa pariskunnista on tullut aktiiviseen toimintaan mukaan. Muistiluotsitoiminnan esitteitä ja tiedotteita on toimitettu suoraan sekä lähetetty sähköpostilla SOSTERIN muistivastaanoitoille, neurologian poliklinikalle, NESTORIN palvelupisteeseen, kotihoidon muistikoordinaattorille, kuntaverkoston muistihoitajille sekä palveluneuvojille. Lisäksi toimintaesitteet on lähetetty sähköpostina paikallisyhdistykselle, seniorikeskukselle sekä seurakunnan diakoniatyöntekijöille ja järjestöalo Kolomoseen. Kuntaverkoston muistihoitajat asiakkaalta luvan kysytyään voivat olla suoraan yhteydessä Muistiluotsityöntekijään perheen puolesta tai antaen yhteystiedot työntekijän yhteydenottoa varten. Ohjausta ja neuvontaa annetaan erilaisissa tilanteissa ja tapaamisissa aina asiakkaan sen hetkiseen tarpeeseen vastaten myös syyskaudella 2018. Yhteydenottoja tullut yhteensä 14 ja kotikäyntejä 6.

Muistineuvo palvelupuhelimen päivystysvuoroja on ollut kevät- ja syyskaudella. Puheluita Muistineuvoon tulee vastausvuoron aikana noin 2 – 4. Puhelut ovat kestoltaan pitkiä ja tulevat useimmiten Etelä- ja Varsinais Suomen alueilta. Tarkka seuranta ja raportointi ko. toiminnasta tehdään Muistiliiton kautta. Etelä-Savon Muistiluotsissa jatkaa edelleen myös varavastaaja, joka mahdollistaa vuorojen vaihtoa alueellisesti tarpeen mukaan.

Muistikoulu kuuluu nykyisin Linnalan opiston toimintakokonaisuuteen, opettajana toimii Muistiluotsin vapaaehtoinen oman kiinnostuksensa ja koulutustaustansa pohjalta. Muistikoulu muodostuu neljästä kokoontumiskerrasta 2,5 tuntia kerrallaan. Tavoitteena on ennaltaehkäisevä työ. Kevätkaudella 2018 oli yksi Muistikoulu ja syyskaudelle 2018 on suunniteltu toinen Muistikoulu. Ko. toiminta on ollut hyvin suosittua, osallistujia 20 – 25 / koulu, suljettuna ryhmänä. Ko. toiminnan jälkeen moni on innostunut esimerkiksi enemmän liikunnasta ja kuntosalitoiminnasta.

Muistikammari

Kevätkauden aikana Savonlinnassa Muistikammarikokoontumisia oli yhteensä viisi, joissa tavoitettiin yhteensä 53 henkilöä, heistä uusia oli 12. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla tutustuimme Savonlinnan historiaan 100 vuoden takaa, historian tutkijan ohjauksessa. Toisella kokoontumiskerralla pääsimme istuma- ja senioritanssien ihmeelliseen maailmaan, tanssiohjaajan kanssa. Kolmannella kokoontumiskerralla Etelä-Savon pelastuslaitoksen edustaja kertoi kodin paloturvallisuuteen liittyvistä asioista, tarina jatkuu vielä syyskaudella käytännön harjoittelun merkeissä. Neljännellä kokoontumiskerralla muistelimme ja lauloimme vanhoja kansakoululauluja säestettynä. Viidennellä kerralla vuorossa olivatkin jo kevään ihmeet, kuvin, sanoin ja sävelin. Suuri osa muistikammarikävijöistä osallistui ryhmätoimintojen yhteiseen kevätkauden päätösjuhlaan, jonka toteutimme yhdessä paikallisyhdistyksen kanssa Kristillisellä opistolla. Syyskaudella 2018 muistikammarikokoontumisia on suunniteltu toteutettavaksi neljä, kaikki ovat teemoitettuja palautekyselyissä tulleiden toiveiden

mukaisesti. Muistikammari on kokoontunut joka kuukauden ensimmäinen tiistai ajanjaksolla 4.9 – 4.12.2018. Osallistujia on ollut yhteensä: 25 käyntikertoja: 43.

Vertaisryhmät

- Omaisten vertaistukiryhmä kokoontui kevätkaudella viisi kertaa avoimena ryhmänä, johon osallistui yhteensä 28 henkilöä. Pää tavoitteena oli vaihtaa ajatuksia vertaisten kanssa ja tuulettaa tunteita arjen haasteista, ajankohtaista tietoa unohtamatta. Palautteiden perusteella vertaistukiryhmä on koettu tarpeelliseksi vertaisuuden, tiedon ja virkistymisen mahdollistajaksi. Kyseinen toiminta jatkuu myös syyskaudella 2018.
- Kevätkaudella alkoi alle 70v sairastuneille kohdennettu vertaistukiryhmä HYVÄT HEMMOT yhteistyössä Savonlinnan Seudun Muistiyhdistys ry:n Sillanrakentajat -hankkeen kanssa. Ryhmään osallistui 12 innokasta ryhmäläistä mahdollisuuksiensa mukaan. Ryhmä jatkui samalla toimintaperiaatteella myös syyskaudella 2018 avoimena ryhmänä. Osallistujia on ollut yhteensä: 12 käyntikertoja: 73.
- Toiminnallinen läheisten vertaistukiryhmä (sairastunut mukana tarvittaessa) on kokoontunut joka kuukauden viimeinen tiistai ajanjaksolla 28.8 – 27.11.2018. Osallistujia on ollut yhteensä: 12 käyntikertoja: 24
- Teemoitettu keskusteluryhmä sairastuneen läheisille yhteistyössä SOSTERIN kanssa, on kokoontunut joka kuukauden ensimmäinen torstai ajanjaksolla 13.9 – 13.12.2018. Osallistujia on ollut yhteensä: 9 käyntikertoja: 15
- Virtapiiri iloa- ja eloa taiteen tekemisen keinoin omaisille / omaishoitajille yhteistyössä Savonlinnan teatterin kanssa, on kokoontunut noin joka toinen viikko näyttelijä Mervi Koskisen ohjaamana. Osallistujia on ollut yhteensä: 11 käyntikertoja: 86
- Savonlinnan seudun Muistiyhdistys ry:n Sillanrakentajat- hankkeen ryhmiä on ollut kaikissa kunnissa mikä on vaikuttanut Muistiluotsin ryhmien lukumäärään sekä osallistujamääriin. Limukutomotoiminta toimii myös useamman kunnan alueella, vaikuttaen muuhun asiakasryhmäämme kohdistuvaan toimintaan. OmaisOivan ryhmät tuovat alueelle myös lisää toimintaa. Tavoitteenamme on kuitenkin ollut toimintojen päällekkäisyyksien välttäminen.

Vertaiskurssit

- Savonlinnassa kevätkaudella 2018 järjestettäväksi suunniteltu vertaiskurssi peruuntui useiden ilmoittautuneiden sairaus- tai muiden esteiden takia.
- **Enonkosken vertaiskurssille** ilmoittautui neljä pariskuntaa ja kurssi toteutettiin suunnitellusti iltakurssina toimitilojen käyttövuoroista johtuen. Kurssi oli kohdennettu hiljattain muistisairausdiagnoosin saaneelle henkilölle yhdessä puolison, lapsen tai ystävän kanssa.
- **Kerimäen vertaiskurssi** pidettiin ajanjaksolla 5.9 – 26.9.2018. Osallistujia yhteensä: 10 käyntikertoja 33.

- **Ikäautoilijan kuntokurssi** toteutettiin yhteistyössä Liikenneturvan ja Linnalan opiston kanssa kevätkaudella 2018, suljettuna ryhmänä, johon osallistui 25 innostunutta ja sitoutunutta kurssilaista. Palautteiden mukaan ko. toiminta tarvitaan säännöllisenä jatkumona esimerkiksi kansalaisopiston toimintaan kuuluvana. Syyskaudella 2018 toiminta on osa Linnalan opiston toimintaa ja syyskauden ensimmäinen kurssi toteutui Enonkoskella.
- **Syö Muistaaksesi- kurssi** toteutettiin yhteistyössä SOSTERIN ravitsemusyksikön kanssa sairastuneen läheisille ajanjaksolla 4.10 – 25.10.2018. Osallistujia yhteensä: 8 henkilöä käyntikertoja: 32

Arviointi

Henkilökohtaisissa ohjaustilanteissa on lopuksi varmistettu, että asiakas on saanut tarvitsemansa tiedon ja tuen omaan tilanteeseensa. Yleisesti asiakkaat ovat olleet hyvin tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pitävät Muistiluotsitoimintaa tärkeänä toimintamuotona. Sairastuneiden ryhmissä palautetta kysytään kokoontumisen päätteeksi. Osallistujat kokevat useimmiten piristävänsä, toiminta tarjoaa vaihtelua elämään ja virikkeitä sekä sosiaalisia kontakteja. Omaisten ryhmistä palautetta on pyydetty kirjallisesti toimintakauden päättyessä. Palautteiden mukaan omaiset ovat saaneet tietoa ja ”työkaluja” arjessa selviytymiseen. Ryhmät tarjoavat mahdollisuuden avoimeen keskusteluun, ”saa purkaa `pussinsa` tyhjäksi”. Vertaistuki antaa uusia ajatuksia, kokemuksia ja hetken hengähdyksen.

7. OMAISHOITAJIEN TEATTERIRYHMÄ VIRTAPIIRI – TOIMINTA

Omaishoitajien teatteriryhmä Virtapiirillä oli neljäs toistaiseksi voimassa olevan avustuksen vuosi. Virtapiirin toiminta oli edelleen omaishoitajien henkireikä. Se on tarjonnut mahdollisuuden kehittyä, voimaantua ja ilmaista itseään sekä ottaa kantaa omaishoidon tilanteeseen teatterin keinoin.

7.1 Resurssit

Ray:n myöntämä avustus vuodelle 2018 oli 65 000€. Mikkelin, Savonlinnan, Pieksämäen ja Kangasniemen Virtapiirejä ohjaavat teatterialan ammattilaiset, joiden kanssa tehtiin toimeksiantosopimukset. Lisäksi Mikkelin ryhmässä on ns. koordinaattori, joka toimi ohjaajan apuna, sopi esityksistä, markkinoi toimintaa ja huolehti muista käytännön järjestelyistä, kuten muun muassa esiintymismatkojen kuljetuksien sopimisista yhteistyössä yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa. Toiminnanjohtaja vastasi hankkeen hallinnollisista asioista. Harjoitusten aikana sijaishoidosta vastasi Pieksämäellä Kotipalvelu Team Manninen Oy ja Savonlinnassa Linnalan Seniorikeskus. Mikkelissä ja Kangasniemellä ei edellä mainittua järjestelyä tarvittu.

7.2 Toiminta

Mikkelin Virtapiiri: Ryhmässä työskenteli syyskauden aikana säännöllisesti yhdeksän henkilöä, joiden ikä vaihteli 55 vuodesta 89 vuoteen. Ryhmän ohjaajana toimi edelleen Tarja Pyhähuhta ja koordinaattorina Tuula Huotari. Ryhmän harjoitukset pidettiin maanantaisin Kotikaaren ylläpitämässä Pappilanpuiston palvelutalossa. Kokoontumisia oli yhteensä 13. Palvelutalon asukkaat tulivat mielellään kuuntelemaan harjoituksia ja ryhmä kävi esiintymässä talossa tapahtuvissa tilaisuuksissa. Mikkelin Virtapiirillä oli syyskauden aikana varsinaisia esityksiä yhteensä neljä: 27.11. ”Muistoissa kosketetut” Paukkulassa Nuoriso-opiston Artium-salissa, 28.11. Mikaelissa valtakunnallisessa Omaishoitoviikon pääjuhlassa Tuula Huotarin monologi, 30.11. Siilinjärvellä Omaishoitoviikon tapahtumassa ”Muistoissa kosketetut” –esitys sekä 15.12. Mikkelissä Eläkeliiton pikkujouluissa esitettiin kooste eri esityksistä. Yleisöä tilaisuuksissa oli yhteensä noin 300 henkilöä. Vuosi 2018 on Mikkelin Virtapiirin 10-vuotisjuhluvuosi. Tanja Puustinen-Kiljunen on kirjoittanut ryhmälle juhlanäytelmän ”Kalliolta näkee selvemmin”. Tarina perustuu palvelutalon arkeen, etenevään muistisairauteen ja omaisten omakohtaisiin kokemuksiin. Teoksen musiikin säveltää Tommi Ilonen Joensuusta. Ryhmä tutustui syksyllä 2017 käsikirjoitukseen, jota Tarja Pyhähuhta oli osittain muokannut ryhmälle toimivammaksi ja ryhmä aloitti harjoitukset loppuvuodesta.

Savonlinnan Virtapiiri: Savonlinnan Virtapiiri kokoontui syyskaudella 8.8. – 28.11. välisenä aikana. Savonlinna-salin Onnellisten ateljeessa. Tiistai oli vakituinen kokoontumispäivä ja kokoontumisia oli kaikkiaan 13. Ryhmään osallistui 12 henkilöä ja ryhmää ohjasi Mervi Koskinen. Ryhmätapaamiset sisälsivät improvisaatioharjoituksia, tarinateatteria ja ohjelmapätkiä, joissa yhdistettiin runoa, laulua ja tanssia. Uutuutena oli Laura Vartion haitarilla soittama CD, jossa oli ryhmäläisille tärkeitä lauluja. CD:tä käytettiin apuna sekä laulujen opettelemisessa että tanssin tahdittajana ja tunnelman luoja. Harjoittelun tuloksena syntyi kokonaisuus, mikä esitettiin 25.8. vierailulla Pieksämäen Virtapiirin luona. Harjoittelun lisäksi ryhmäläiset pääsivät katsomassa Savonlinnan teatterinäytöksien pääharjoitukset: Paavo Rintalan Pojat, Neil Simonin Viimeinen suuri rakastaja ja opetusravintola Paviljongilla Revyy K-100, jossa kaksi Virtapiiriläistä esiintyi taustavideolla.

Pieksämäen Virtapiiri: Ryhmä kokoontui syksyn aikana yhteensä 20 kertaa. Ohjaajana toimi Nazia Asif. Ryhmä työsti jatko-osan keväällä 2017 ensi-iltansa saaneeseen Kevään airueet- esitykseen. Tällä kertaa käsittelyssä olivat syysrunot. Omien kokoontumisten lisäksi ryhmä osallistui Pieksämäellä Lomapirtillä järjestettyyn yhteiseen syksyn aloitukseen Savonlinnan virtapiiriläisten kanssa. Teatterivierailu tehtiin paikkakunnan kulttuurikeskukseen, jossa katsottiin esitys ”Toinen kerta toden sanoo”. Perusharjoituksen lisäksi ryhmä kävi keikkailemassa esittäen Joulushow’ ta.

Kangasniemen Virtapiiri: Virtapiirin toiminnassa oli mukana neljä vakituista osallistujaa, joiden ikä vaihteli 75 vuodesta 80 vuoteen. Kokoontumisaikaksi vaihtui Kangasniemen Kunnantalo, josta ryhmä sai rauhallisemmat tilat. Ryhmä kokoontui 6.9. – 29.11. välisenä

aikana yhteensä 13 kertaa. Ohjaajana toimi edellisten vuosien tapaan Tarja Pyhähuhta. Alkusyksy painottui yhteisten kokemusten jakamiseen ja ryhmäläisten itse valitsemien runojen analysoimiseen. Tärkeänä välineenä kokemusten jakamisessa toimi reissuvihot. Ryhmä käynnisti syyskuussa runo/kuva teoksen ”Minun Kangasniemi” laatimisen metodiohjaaja Johanna Kuusiston ohjauksessa. Ryhmäläiset saivat itse päättää, missä heille merkityksellisissä kotiseudun paikoissa valokuvat otetaan. Kuvat otetaan kaikkina neljänä vuodenaikana. Syksyn kuvat otettiin neljässä eri paikassa.

8. HANKKEET

8.1 Nuoren työllistämishanke

Toteuma: ”Paikka auki” ohjelma jatkui Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n hallinnoimana heinäkuun 2018 loppuun asti. Kevään aikana Muistiyhdistyksessä työskenteli tammikuun loppuun ohjelmaan palkattu Sofia Marttunen ja helmikuusta alkaen Sanna Kärkkäinen. He toimivat järjestöassistentin tehtävissä. Heidän tehtäviinsä kuului yhdistyksen yleishyödyllisiä tehtäviä kuten jäsenrekisterin ylläpitoa, jäsentiedotteiden ja uutiskirjeiden laatimista ja postitusta sekä lehti-ilmoitusten ja erilaisten esitteiden laatimista ja atk-tukihenkilöinä toimimista yhdistyksen jäsenille. Työtehtäviin kuului myös nettisivujen ja sosiaalisen median päivittäminen.

Jatkosuunnitelmat: Omaishoitajat ja Läheiset ry haki vielä toisen kerran toukokuussa STEA:n Nuoren työllistämishanketta ja sai edelleen rahoituksen vuodeksi eteenpäin. Rahoituksella palkattiin kaksi työntekijää, joista Anne Heinonen työskentelee Muistiyhdistyksessä elokuun 2018 alusta tammikuun puoleen väliin 2019. Sen jälkeen hän siirtyy Omaishoitajat ja Läheiset ry:n toimintaan Omatorille ja Muistiyhdistyksessä työskentelyn aloittaa Jori Reinikainen. Hän työskentelee Muistiyhdistyksessä heinäkuun 2019 loppuun.

8.2. Päin Mäntyä hanke

Päin mäntyä -hankkeen kolmas toimintavuosi painottui hyväksi havaittujen ryhmätoimintojen jatkumiseen ja niiden kirjalliseen mallintamiseen. Hankkeen loppuraportti on lähetetty STEAlle joulukuussa 2018. Toiminnalle haettiin pysyvämpää Ak-rahoitusta, jota ei saatu. Hankerahaa jäi vuodelle 2019. Kohderyhmäläisiä eli alle 70-vuotiaita (työikäisiä) varhaisvaiheessa olevia muistisairaita, ja muusta syystä muistiongelman vuoksi työelämästä poisjääneitä osallistui toimintaan vuoden aikana yhteensä 26 henkilöä. Suurin osa osallistuneista saanut etenevän muistisairauden diagnoosin. Lisäksi toiminnassa vapaaehtoisia 6 aktiivista henkilöä ja satunnaisesti osallistujien omaisia. Ryhmäkertoja oli yhteensä 83.

Vuonna 2018 hankkeessa ryhmätoimintamuotoja olivat vertaistukiryhmä Muistitreffit, Aivotsumpa, Kotaryhmä ja teemakävelyt, Syö muistaaksesi -kurssi yhteistyössä Savon Martat ry:n kanssa sekä ilmaisutaitoryhmä ammattiohjaajan johdolla. Lisäksi kohderyhmän kanssa vierailtiin teatteriesityksissä, tähtitornissa ja Saimaa Stadiumilla.

Pidettiin kertaluonteisesti pikkujoulut, lautapelipäivä, keilaus, kädentaitojen työpajat sekä kevätretki Susiniemeen (Yhteistyössä Muistiluotsi) ja vertaistapaaminen Savonlinnan seudun Hyvät hemmot-vertaisryhmän kanssa toteutui kaksi kertaa 2018 (Yhteistyössä Savonlinnan seudun Muistiyhdistys ja Etelä- Savon Muistiluotsi).

Muistikonferenssissa 2018 hankkeen toimintamalleja esiteltiin kahdella posterilla (kotaryhmät ja teemakävelyt). Innokylään on mallinnettu hankkeen aikana kehitetyt ryhmätoiminnot kuten Kotaryhmäopas sekä uudenlaiset tavat tehdä yhteistyötä kuten palvelutaloyhteistyö, Savon Martat. Ilmaisutaitoryhmä teki Leevi Heinosen ohjaamana kaksi lyhytelokuvaa, (Onks sullaki se, Hervoton luontoretki) jotka löytyvät Youtubesta. Muistitreffit-ryhmä toimi yhä hankkeen kokemusasiantuntijaryhmänä. Muisti 3/2018 lehdessä oli ryhmämme artikkeli "Huumorilla Päin Mäntyä" jonka kokosi Mauri Laine työntekijöiden avustuksella. Myös mm. muistini.fi sivustolla on ryhmäläisen tarina sairastumisen kokemuksesta. Hankkeen toiminnasta on tiedotettu Mikkelin seudun Muisti ry:n nettisivuilla, facebookissa ja blogissa. Hankkeen toiminta ollut esillä Essoten alle 70-vuotiaiden ensitietopäivässä, sekä tehty tiivistä yhteistyötä muistityöntekijöiden kanssa. Eri alojen ammattilaisista ja asiantuntijoista koottu ohjausryhmä kokoontui viimeisen kerran keväällä 2018. Oltu mukana Muistiliiton työikäisverkostossa sekä hanketyön verkostossa, sekä tehty hankeyhteistyötä paikallisesti.

Hankkeen tavoitteena oli myös viedä muistitietoutta työpaikoille. Yhteistyössä olivat mukana SAK:n paikallisjärjestö ja STTK:n aluetoimikunta. Vuonna 2018 toteutettiin yhteistyössä Etelä-Savon Muistiluotsin ja Linnalan opiston kanssa luentosarja Aivoterveysten ja työhyvinvoinnin edistäminen. Viimeisenä hankevuotena keskityttiin tältä osin suunnittelemaan, miten jatkorahoituksen varmistuessa tehdään toisin. Asiaa oli tarkoitus edistää yhteistyönä työterveyshuollon kanssa suunnitelmallisesti. Hankkeen loppuseminaari pidettiin 22.11 Paukkulan Artium-salissa. Seminaariohjelmassa mm. puhujina kokemusasiantuntija Mauri Laine, Hyvinvointiyrittäjä Mari Pennanen SaimaLife sekä näyttelijä Kati Outisen monologi, työikäisenä sairastuneen Allin tarina. Hankkeessa työskenteli koko vuoden hankevastaavana Jaana Paasonen ja hanketyöntekijänä Helmi Ahvenniemi.

LOPUKSI

Mikkelin seudun Muisti ry:n toiminta vuoden 2018 aikana oli erittäin vilkasta. Yhdistys oli alueellaan monenlaisessa toiminnassa mukana ja toimintaa vietiin paljon myös ympäristökuntiin. Muistisairaiden henkilöiden ja heidän läheistensä aitoa osallisuutta tuettiin perustamalla Muistiluotsin alaisuuteen Muistiaktiivit-ryhmä. Ryhmä on muistisairauksiin sairastuneiden ihmisten ja omaisten muodostama asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä on kommentoida ja tuoda esiin näkemyksiä oman alueensa Muistiluotsin ja paikallisyhdistysten toiminnasta sekä ottaa kantaa muistisairaiden ihmisten ja läheisten kannalta tärkeisiin ajankohtaisiin kysymyksiin omassa maakunnassa.